

بازار را به رسمیت بشناس

مصطفی طاهری، رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس با بیان اینکه براساس مصوبه این کمیسیون درباره عرضه کالاهای پایه‌ای در بورس، اگر کالاهای پایه‌ای خارج از بورس به فروش رسد، جرم انگاری می‌شود، می‌گوید: دولت در ستاد تنظیم بازار، بارها مطرح کرده که اگر کالاهای پایه‌ای خارج از بورس به فروش رود، جرم است اما از آنجاکه تاکنون این موضوع قانون نبوده، نتوانسته‌اند با متخلفان برخورد کنند.

واقعبت این است که وقتی دولت و مجلس قبول دارند که قیمت در بازار شفاف کشف می‌شود، چه راهی بهتر برای کشف قیمت از کنال عرضه آنها در بورس. اما مشکل اینجاست که تصمیم‌سازان به جای احترام به قاعده بازار، تصور می‌کنند برای رضایت عمومی باید قیمت‌ها با نرخ مصوب نه واقعی عرضه شود و چنین اشکالی باعث شکاف در قیمت دولتی با نرخ واقعی می‌شود که هزینه آن را در نهایت مصرف‌کننده و سود آن را واسطه‌ها و ذی‌نفعان می‌پردازند. بدیهی است وقتی این شکاف قیمتی ایجاد و مداخلات افزایش می‌یابد، به‌دلیل رانت ایجاد شده تقاضا هم بیشتر می‌شود و کالاهای پایه‌ای به‌دست نیازمندان واقعی یعنی تولیدکنندگان نخواهد رسید. فرقی نمی‌کند هدف چیست، نتیجه مشخص است و رانت و فساد همه بازارها را در برمی‌گیرد. از سوی دیگر نباید یادمان برود که عرضه کالا در بازاری غیرشفاف به سرمایه‌گذاری در اقتصاد ضربه می‌زند.

گویند شخصی به بازار رفت و قیمت کالایی را جویا شود و چون به دکان دیگر رفت، فهمید قیمت تغییر کرده، به دکان اول برگشت تا کالا را به قیمت مناسب بخرد که دکان دار گفت: فروختم تمام شد. خریدار اعتراض کرد چگونه فروختی؟ پاسخ شنید: مگر صدای داروغه را نشنیدی که گفت گران‌فروش را تازبانه خواهم زد. از ترس داروغه به خود فروختم، به‌تدا از او با قیمت بالاتر بخرم! حال حکایت مداخله دولت، همان تازبانه داروغه است که به جای احساس آرامش بر وحشت بازار و دکان‌داران می‌افزاید و مصرف‌کننده را گرفتار می‌سازد.

دام زنده اضافه داریم

■ خبر: افشین صدر دادرس، مدیرعامل اتحادیه مرکزی دام‌سیک، با بیان اینکه بازار خرید و فروش دام زنده راکند است، گفت: براساس گزارش‌های رسمی استان‌ها، ۴ میلیون رأس مازاد دام‌سیک در کشور داریم که می‌بایست این دام‌ها از دامداری‌ها و مراتع خارج شود، ولی این دام‌ها همچنان روی دست دامداران مانده است. او تأکید کرد: براساس کارشناسی‌های انجام شده قیمت هر کیلو دام‌سیک ۱۳۹ هزار تومان و دام سنگین نیز ۱۱۶ هزار تومان است. و اخیراً در جلسات کارشناسی این تصمیم گرفته شده که به‌دلیل کاهش برخی ارقام، قیمت‌ها پایین آورده شود. اما تصمیم‌گیرنده نپایه شورای قیمت‌گذاری بوده و باید منتظر باشیم تا این شورا قیمت‌نهایی را مشخص کند.

■ نقد: بارها گفته شده مداخله قیمتی دولت در بازار باعث بر هم خوردن نظام عرضه و تقاضا می‌شود و حلال‌مصدق آشکار این مداخله در بازار دام زنده ایران نمایان شده و جای شگفتی است که قرار است برای خروج از این وضعیت، شورای برای قیمت‌گذاری دام تشکیل شود و راهگشایی کند. تا زمانی که نپذیریم نقش مداخله قیمتی دولت یکی از دلایل مشکلات اقتصادی است، بدیهی است که نباید چشم‌اندازی را این‌په‌ود وضعیت متصور بود. چنان‌که از یک سو، هم با افزایش قیمت دام، گوشت و فرآورده‌های آن مواجه شده‌ایم و هم اینکه ۴ میلیون رأس دام زنده روی دست دامداران باقی مانده است. دخالت در سازوکار بازار به‌ویژه در حوزه‌های کشاورزی و دامپروری سبب از بین رفتن صرفه اقتصادی فعالیت‌ها خواهد شد و ادامه آن، به بروز آسیب‌هایی منجر می‌شود که سود و منفعت عمومی این مداخله‌ها را نیز از بین می‌برد.

اقتصاد

عکس: همشهری‌را/حامد خجور نشانی

همشهری تازه‌ترین گزارش رسمی درباره دخل و خرج خانوارها را بررسی می‌کند

تورم به نفع شهرنشینان

در سال ۱۴۰۰ ضریب رشد میانگین درآمد خانوارهای شهری از ضریب رشد میانگین هزینه آنها سبقت گرفت

گزارش
به‌گونه‌ای که در سال گذشته، ضریب رشد میانگین درآمد خانوارهای شهری ۲ واحد درصد بیشتر از ضریب رشد هزینه‌های خانوار بوده؛ در حالی که ضریب رشد هزینه خانوارهای روستایی ۹،۰۹ واحد درصدی بیش از ضریب رشد میانگین درآمد بوده است.

به گزارش همشهری، طبق آخرین اطلاعات مرکز آمار ایران، در سال ۱۴۰۰ متوسط درآمد خانوارهای شهری با ۵۵٫۱ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۱۱۲ میلیون و ۴۳۱ هزار و ۴۳۱ تومان رسیده در حالی که میانگین هزینه این خانوارها، با ۴۹ درصد افزایش، ۹۲ میلیون و ۵۰۱ هزار و ۷۰۰ تومان محاسبه شده است.

در روستاها اما روند معکوس بوده و در شرایطی که میانگین درآمد اظهار شده خانوارهای روستایی در سال ۱۴۰۰ با ۵۱٫۵ درصد افزایش ۶۳ میلیون و ۷۱۳ هزار و ۲۰۰ تومان برآورد شده، میانگین هزینه با ۴۹ درصدی مواجه شده ۶۳ میلیون و ۹۱۱ هزار تومان رسیده است.

نقشه درآمد و هزینه شهرنشینان

تورم واقعی و انتظارات تورمی حاصل از تحولات و سناریوهای محتمل اقتصادی در سال ۱۴۰۰، هر دو طرف درآمد و هزینه را در اقتصاد ایران افزایش داده است؛ اما طبق روایت آمارهای رسمی، این افزایش برای خانوارهای شهری در طرف درآمد بیش از طرف هزینه بوده؛ به‌گونه‌ای که ضریب رشد درآمد خانوارهای شهری ۱۲ واحد درصد رشد هزینه پیشی گرفته است. براساس اطلاعات مرکز آمار ایران که با مشارکت ۱۹ هزار و ۶۱۸ خانوار نمونه شهری و ۱۸ هزار و ۳۷۰ خانوار نمونه در نقاط روستایی انجام شده، در سال گذشته متوسط درآمد اظهار شده سالانه یک خانوار شهری ۱۱۲ میلیون و ۴۳۱ هزار و ۴۳۱ تومان بوده است که نسبت به سال قبل، ۵۵٫۱ درصد افزایش نشان می‌دهد. این در حالی است که در همین بازه زمانی، متوسط هزینه کل خالص سالانه یک خانوار شهری ۹۲ میلیون و ۵۰۱ هزار و ۷۰۰ تومان بوده که نسبت به رقم مشابه در سال قبل ۴۹ درصد افزایش نشان می‌دهد.

کیفیت درآمد و هزینه شهری

براساس این اطلاعات منابع تأمین درآمد خانوارهای

شهری در سال ۱۴۰۰ به‌گونه‌ای بوده که به‌طور میانگین ۳۲٫۶ درصد از مشاغل مزد و حقوق‌بگیری، ۱۶٫۵ درصد از مشاغل آزاد کشاورزی و غیر کشاورزی و ۵٫۹ درصد از محل درآمد‌های متفرقه خانوار تأمین شده است. همچنین در ردیف هزینه‌ها، ۲۷ درصد از کل هزینه معادل ۲۴ میلیون و ۶۵۳ هزار تومان به هزینه‌های خوراکی و دخانی اختصاص داشته و ۲۳ درصد از کل هزینه معادل

۶۷ میلیون و ۸۴۸ هزار تومان مربوط به هزینه‌های غیر خوراکی بوده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد در بین هزینه‌های خوراکی و دخانی، بیشترین سهم مربوط به هزینه گوشت با سهم ۲۱ درصد و در بین هزینه‌های غیر خوراکی بیشترین سهم با ۴۹ درصد مربوط به هزینه مسکن، سوخت و روشنایی بوده است. از نگاهی دیگر، رصد اطلاعات مرکز آمار ایران از منظر توزیع امکانات و تجهیزات در زندگی خانوارهای شهری حاکی از این است که در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۴۰۰ ضریب خانوارهای استفاده‌کننده از اجاق گاز از ۹۸٫۹ به ۹۸٫۸ درصد، تلویزیون رنگی از ۹۸٫۱ به ۹۷٫۶ درصد، یخچال فریزر از ۹۱٫۵ به ۹۱٫۸ درصد، ماشین لباسشویی از ۸۸٫۱ به ۸۷٫۲ درصد، یخچال فریزر از ۷۱٫۹ به ۷۰٫۸ درصد، اتومبیل شخصی از ۲۳٫۱ به ۲۳٫۵ درصد، ماکروویو و فرهای اجاق گاز از ۱۲٫۴ به ۱۱٫۹ درصد، ظرفشویی از ۶٫۶ به ۸٫۲ درصد تغییر یافته است. به‌عبارت‌دیگر در سال گذشته، خانوارهای شهری استفاده‌کننده از اجاق گاز ۰٫۱ واحد درصد، تلویزیون رنگی ۰٫۵ واحد درصد، اتومبیل شخصی ۱٫۸ واحد درصد، ماکروویو و فرهای اجاق گاز ۰٫۱ واحد درصد و ماشین ظرفشویی ۰٫۱ واحد درصد افزایش یافته است.

ازاد کشاورزی و غیر کشاورزی و ۳۵ درصد از محل

هم‌شهری

علی اکبر محرابیان تشریح کرد:

راز عبور بدون خاموشی

از تابستان داغ ۱۴۰۱

وزیر نیرو؛ طالبان حقیابه ایران از هیرمند را پذیرفت

وزیر نیرو راز عبور بدون خاموشی از تابستان داغ ۱۴۰۱ را همکاری مردم در صرفه‌جویی مصرف، افزایش میزان ظرفیت تولید برق نیروگاه‌ها و همکاری صنایع با برنامه وزارت نیرو اعلام و تأکید کرد: اعمال محدودیت مصرف برق صنایع به‌گونه‌ای صورت گرفت که تولید آسیب نبیند.

به‌گزارش همشهری، او همچنین از پذیرش حقیابه ایران از رودخانه هیرمند توسط مقامات طالبان در افغانستان خبر داد و گفت: در بخش خانگی ۴۰ درصد مصرف‌کنندگان نسبت به سال قبل صرفه‌جویی کردند که شامل ۱۱ میلیون مشترک می‌شود و تا پایان تیرماه ۲۵۰ میلیارد تومان پاداش خوش‌مصرفی به مشترکان برق پرداخت شده است. علی‌اکبر محرابیان دیروز در نشست با خبرنگاران از ناترازی ۱۵ هزار مگاواتی در صنعت برق در تابستان سال گذشته خبر داد و گفت: اگر اقدامات لازم برای کاهش این ناترازی صورت نمی‌گرفت، تابستان امسال میزان کسری برق به ۲۰ هزار مگاوات می‌رسد؛ آن هم در شرایطی که میانگین وزنی دمای کشور در تابستان امسال به ۳۸ درجه سانتی‌گراد رسیده که بیش از یک درصد بالاتر از متوسط دمای هوادر تابستان سال گذشته بوده است.

او با بیان اینکه از سال گذشته تا به امروز یک میلیون کننتور برق اضافه شده است، تأکید کرد: در تابستان امسال میزان تقاضا ۶۹ هزار و ۲۷۸ مگاوات بود که نسبت به تقاضای انرژی در سال گذشته ۲۲۰۰ مگاوات بیشتر بوده است. او با بیان اینکه امسال کارکنان صنعت برق در ۲۶جهت تأمین و توزیع و مقابله با سیلاب مستقر شدند، گفت: ۲۱ استان کشور درگیر سیلاب شدند در شرایطی که درگیر تأمین برق پایدار تابستان بودیم، توانستیم خسارات وارده به شبکه‌های انتقال و توزیع برق را نیز برطرف کنیم.

وزیر نیرو در پاسخ به وعده افزایش ۶هزار مگاواتی ظرفیت تولید برق در یک سال نخست وزارت تیش اظهار کرد: میانگین افزایش ظرفیت در ۸ سال دولت گذشته ۲۰۶۷ مگاوات بود و دولت سیزدهم برای رفع ناترازی و جلوگیری از خاموشی افزایش ظرفیت به میزان ۶هزار مگاوات را در اولویت قرار داد که تاکنون ۴۲۰۰ مگاوات وارد مدار شده و ۱۸۰۰ مگاوات دیگر تا پایان تابستان به شبکه برق اضافه می‌شود.

کاهش محسوس مصرف

محرابیان با اشاره به عمر بالای شبکه انتقال برق در کشور، اعلام کرد: یکی از برنامه‌های اجرا شده در یک سال گذشته بهبود وضعیت انتقال برق و کاهش تلفات بود که در نتیجه آن بخشی از شبکه انتقال و خطوط و پست‌های برق نوسازی شده چرا که هدف ما تابستان با خاموشی صفر در بخش خانگی بود که خوشبختانه این اتفاق رقم خورد و از سوی دیگر با کاهش ساعت کار ادارات دولتی، میزان مصرف برق بخش اداری تا ۲۰ درصد کاهش یافت.

تولید با کمترین محدودیت

وزیر نیرو درباره تأمین برق صنایع کشور با بیان اینکه در کشور ۳۰ هزار واحد تولیدی و تولیدی صنعتی وجود دارد که از این تعداد ۵۸ هزار واحد برق خود را از طریق فیدرهای شهری و خانگی تأمین می‌کنند، گفت: هیچ محدودیتی برای این واحدهای خرد و کوچک اعمال نشد و برای ۵۰ هزار واحد نیز تقاضا کردیم که روز تعطیل خود را توزیع کنند؛ بدین معنا که تنها روز جمعه به‌عنوان روز تعطیل شناخته‌شود و این روز برای صنایع متفاوت باشد و در این روز نیز ۱۲ ساعت اعمال محدودیت داشتیم؛ به‌گونه‌ای که لطعمه‌ای به تولید وارد نشود.

او افزود: برای صنایع انرژی‌زیب که حدود ۴۰۰ واحد را شامل می‌شوند و ۳۰ تا ۴۰ واحد از آن مصرف قابل توجهی داشتند، برنامه‌های مدیریتی را تدوین کردیم و در نهایت باید گفت که انرژی تأمین شده برای صنایع تنها ۱۱ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافته بلکه این عدد در بسیاری از صنایع بسیار بالاتر نیز بوده است.

بهروری آبی را افزایش می‌دهیم

او درباره آخرین وضعیت منابع آبی و برنامه‌های دولت اعلام کرد: سرانه آب تجدیدپذیر طی ۵ سال گذشته حدود ۶۵۰ مترمکعب بوده که امسال این عدد ۱۲۰۰ مترمکعب بوده است. وزیر نیرو با بیان اینکه علت این موضوع رشد جمعیت و کاهش بارندگی‌ها بوده است، تأکید کرد: ۲سیاست را برای سرسامان دادن به این مسئله در دستور کار قرار دادیم؛ توسعه و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام در مدیریت و افزایش بهره‌وری آن که هم‌اکنون ۹۰ درصد آن در بخش کشاورزی مصرف می‌شود که اگر ۵درصد بهره‌وری در این حوزه صورت بگیرد می‌توانیم بسیاری از مشکلات را برطرف کنیم.

او با اشاره به پیش‌بینی بودجه برای کاهش تلفات شبکه آب کشور، از جهاد آبرسانی به روستاهای کشور خبر داد و گفت: برای آبرسانی به ۱۰ هزار روستا برنامه‌ریزی لازم صورت گرفته، این طرح‌ها شناسایی شدند و در دست اجرا قرار دارد که پیشرفت‌های قابل ملاحظه‌ای نیز در آنها دیده می‌شود. محرابیان با اشاره به سیاست وزارت نیرو برای تعرفه‌گذاری آب و برق، تأکید کرد: براساس قانون بودجه ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۱ مشترکانی که میزان مصرف آنها خارج از الگو باشد، نباید از یارانه بهره‌مند شوند و قیمت تمام‌شده را بپردازند.

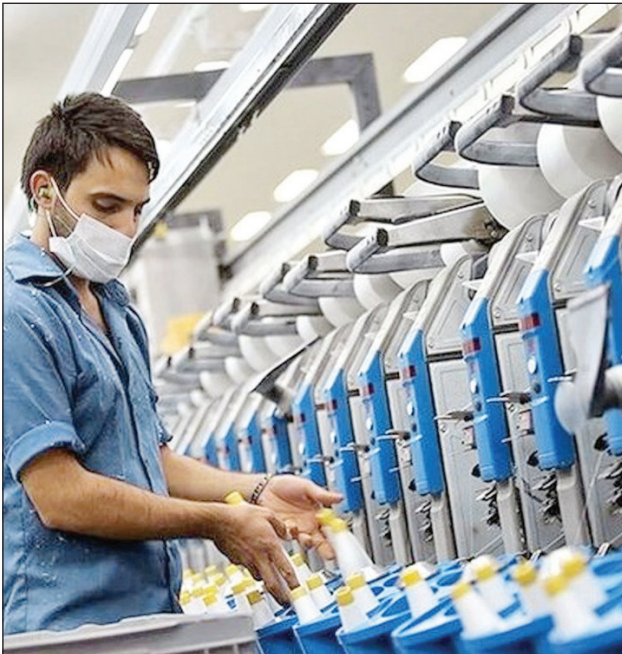
توافق آبی با طالبان

وزیر نیرو درباره تخصیص حقیابه هیرمند گفت: یک حقیابه قانونی از افغانستان داریم که در شرایط نرمال باید ۸۲۰ میلیون مترمکعب یا مسیر هیرمند آب تحویل بگیریم که در طول سال‌ها این تأمین آب انجام شد اما در سال‌های گذشته در افغانستان در ۷۰ کیلومتری ایران در بند کمال خان یک سازه الحاقی ساخته شد که آب را از مسیر طبیعی خود منحرف و به نقطه جنوب هدایت می‌کند.

متأسفانه یکی دو سال است که این اتفاق افتاده و زمانی که آب به این سمت پیش می‌رود حتی ولایت‌های افغانستان در همجاری ایران نیز از آن محروم شده‌اند. محرابیان تأکید کرد: هیأت حاکمه افغانستان رسماً اعلام کرده به معاهده پایبند است و اجازه انحراف آب را نخواهد داد.

جریان نیروی کار در فصل بهار

در بهار امسال، نسبت تعداد شاغلان اقتصاد ایران نسبت به کل جمعیت در سن کار کاهش یافته است

جریان بازار کار ایران در بهار ۱۴۰۱

نسبت شاغلان

۰۰٫۵ درصد

جمعیت بیکاران

۰٫۱ درصد

جمعیت غیرفعالان

۰٫۳ درصد

جریان انتقال در بازار کار فصل بهار

اسمالت نسبت به بهار سنال قبل (ماتریس نیروی کار) بر ضرورت

توجه به پایدارسازی اشتغال و توجه بیشتر به مشارکت‌دندان زنان در امور اقتصادی حکایت دارد. به گزارش همشهری، بررسی داده‌های منتشرشده از مرکز آمار ایران نشان می‌دهد که در بهار امسال، جمعیت شاغل کشور کاهش پیدا کرده و این افراد به دلایلی به جمعیت بیکار یا غیرفعال پیوسته‌اند. همچنین در این فصل، خروج زنان از فعالیت‌های اقتصادی ادامه داشته و سهم آنها از بازار کار کشور کمتر شده است. بررسی شرایط یک جمعیت مشترک جهت کار در فصل‌های بهار ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ نشان می‌دهد که در بهار ۱۴۰۰ از ۱۰۰ درصد این جمعیت ۳۸٫۳ درصد شاغل، ۳٫۴ درصد بیکار و ۵۸٫۳ درصد غیرفعال بوده‌اند در حالی که در بهار ۱۴۰۱، از کل این جمعیت ۳۷٫۸ درصد شاغل، ۳٫۵ درصد بیکار و ۵۸٫۶ درصد غیرفعال بوده‌اند. یعنی نسبت شاغلان به کل جمعیت در سنن کار ۰٫۵ واحد درصد کاهش پیدا کرده، نسبت بیکاران ۰٫۱ واحد درصد افزایش یافته و نسبت غیرفعالان به کل جمعیت در سن کار ۰٫۳ واحد درصد رشد داشته است.